

Još jedan slučaj policijskog nasilja nad migrantima kod Subotice - i ovoga puta kao uvod u deportaciju u Makedoniju. 8. februara 2012. kada je temperatura već danima bila čvrsto ispod nule, vanredno stanje je proglašeno u Srbiji. Škole i većina firmi su zatvorene, dok je temperatura pala na ispod -25°C . Lokalne vlasti u Subotici – srpskom gradu na granici sa Mađarskom, u kom su stotine migranata zaglavljani mesecima zbog sve obezbedjenije granice – odlučile su da premeste migrante iz improvizovanih sklepanih kampova (u tekstu će se ovi kampovi nazivati džunglama, jungle na engleskom, od persijske reči đangal – kako migranti nazivaju svoje improvizovane kampove) napravljenih od stare ćebadi, cirada i otpadnog materijala - u napušten restoran "Fontana" na Paliću, oko 10 km od Subotice. 22. februara je proglašen prestanak vanrednog stanja i stvari su se vratile u prethodno stanje . Ljudi i dalje žive napolju u džunglama – ako nisu bili među pedesetoro ljudi koji su deportovani u Makedoniju, ili ako im šator nije spaljen.

Kraj vanrednog stanja, hapšenja na Paliću

Restoran "Fontana" Uslovi u starom restoranu "Fontana" na Paliću su, iako napredak u odnosu na boravak napolju na temperaturi od -25°C , i dalje bili veoma teški. Između 100 i 150 ljudi živelo je u jednoj velikoj prostoriji sa slabim grejanjem. Na podu se nalazio sloj stiropora, a preko njega sloj tankih dušeka. Postojao je jedan set sredstava za pranje i bojler od 5 litara, koji se uskoro pokvario. Crveni krst je distribuirao hranu i obavio osnovne zdravstvene preglede – ali nije obezbedio ozbiljnije lečenje ljudi, od kojih su mnogi patili od hroničnih stanja, posledica življenja u hladnoj i vlažnoj sredini sa nedovoljnom ishranom u toku perioda od nekoliko meseci.

Dan pošto je proglašen prestanak vanrednog stanja, policija je izvršila raciju u restoranu u 6:30 ujutru i uhapsila sve koji su i dalje bili tamo. Jasno je bilo da su svi sakupljeni na brzinu i da nisu imali vremena da pakuje svoje lične stvari: par sati posle racije ćebad su ležala u gomilama na podu, obuća, odeća i druge lične stvari su bile razbacane svuda.

Policija nije htela da saopšti tačan broj uhapšenih – ali se procenjuje da ih je bilo više od 50. To je najveće hapšenje u Subotici u dužem periodu. Sa ove distance gledajući na odluku da se migranti smeste na Paliću za vreme vanrednog stanja, a da se zatim pohapse svi koji su i dalje bili tamo dan posle završetka vanrednog stanja – čini se da je "plemenita humanitarna namera" da se ljudima obezbedi topliji smeštaj u vreme ekstremne hladnoće, bila samo izgovor da se sakupi velik broj migranata kako bi se lakše pohapsili. Pogotovo kada se uzme u obzir da su svi uhapšeni kasnije deportovani u Makedoniju.

Hapšenja i požar u džungli, deportovanje u Makedoniju

Čim je vanredno stanje zvanično prestalo, određeni broj migranata je napustio Palić. Oni su tačno pretpostavili da će policija izvršiti raciju te su se vratili u džunglu noć pre nego što su svi na Paliću uhapšeni. Ali istog jutra policija je takođe izvršila i raciju u džungli. Oni su spalili jedan deo šatora i uhapsili svakog koga su uspeli da uhvate, rekli su nam ljudi koji su uspeli da pobegnu od policije tog jutra. Kad su bili upitani o požaru u džungli, policajci su se pravili da ne znaju ništa o tome.

Ovo nije prvi put da je policija spalila džunglu – za vreme racije u novembru 2011. spalili su džunglu i uhapsili mnogo ljudi.. Svi pohapšeni su stavljeni u autobuse i deportovani svi zajedno u Makedoniju.

Kao i u novembru svrha ovih masovnih hapšenja je bila deportacija u Makedoniju, jednu granicu unazad na putu preko sve obezbedjenijih granica na Balkanu. Posle celodnevnih pokušaja da

saznamo šta se desilo sa ljudima koji su uhapšeni, oni su se javili uveče i rekli da su svi sada u Makedoniji. Mnogi od njih su hteli da traže azil, na šta po srpskom zakonu o azilu imaju pravo u bilo kom trenutku hapšenja – ali kažu da ih policajci nisu slušali. Svi su ukrcani u autobuse, odvezeni do Makedonije i pušteni na makedonskoj strani granice. Tamo su se priključili stotinama drugih koji pokušavaju da pređu sve čuvaniju srpsko-makedonsku granicu, gde su životni uslovi nedokumentovanih migranata slično teški uslovima u Subotici.

Nefunkcionalni sistem azila, granica je problem

Policija je zanemarila zakon kada je odbila da uvaži zahteve za azil. Ali mora se naglasiti da je sistem azila u Srbiji potpuno nefunkcionalan. Prijemni centri u Banji Koviljači i Bogovađi su puni i ne mogu primiti sve azilante. Takođe, posle ustanovljavanja sistema azila 2008. godine ni jednoj osobi nije dodeljen status izbeglog lica. A čak i kada bi neko dobio taj status, ne postoji proces integracije ili strategija za izbeglice u Srbiji. Sve ovo objašnjava zašto traženje azila i ostanak u Srbiji, za mnoge migrante nije svetla opcija.

Ali granicu tvrđave Evrope je teško preći. A kako mejnstrim mediji i svakodnevni diskurs obiluju ksenofobnom retorikom, često se zaboravlja da problem u Subotici ne predstavljaju migranti – već sama granica.

Izvor:

afans.org